

ZVAIGŽNOTĀS DEBESIS VIRS MANIS, MORĀLAIS LIKUMS MANĪ

Piezīmes no lekcijas St. Galenā, 1912. gada 19. decembrī

Garazinātne mūs māca, ka norises starp nāvi un jaunu piedzimšanu notiek atbilstoši attiecībām, kas valda kosmosā. Dvēsele ir pakļauta vienai ļoti svarīgai pretrunai: kamēr mēs dzīvojam kā fiziskas būtnes, mēs varam kaut ko sevi mainīt, bet starp nāvi un jaunu piedzimšanu vairs nē. Piemēram, starp piedzimšanu un nāvi mums ir bijušas noteiktas attiecības ar kādu cilvēku, mēs pārdzīvojām kaut ko kopā ar kādu draugu, un tagad viņš ir nomiris, un mēs esam uzzinājuši par viņu kaut ko tādu, ko viņa dzīves laikā neesam piedzīvojuši. Kā lai mēs tagad veidojam savas attiecības ar viņu? Kā mēs varam tagad izpaust savas simpātijas vai antipātijas pret viņu? Ja mēs paši jau esam izgājuši cauri nāves vārtiem un mums seko kāds, ar kuru mums uz Zemes ir bijušas noteiktas attiecības, tad tām jāpaliek nemainīgām vēl ilgu laiku pēc nāves, jo pēc nāves mēs nevaram vairs pielikt neko jaunu pastāvošajām attiecībām. Iegājuši garīgajā pasaulē mēs esam pakļauti savai karmai. Šis karmas pārveidošanas iespēja rodas tikai kādā no jaunajām dzīvēm, tā var tikt izlīdzināta tikai jaunajā inkarnācijā. Viens fiziski mirušais garīgajā eksistencē nevar iedarboties uz citu fiziski mirušo tā, lai viņa dzīvē kaut kas varētu izmainīties. Savukārt dzīvais viscaur var iedarboties uz aizgājušo.

Paņemsim vienu piemēru: diviem cilvēkiem, kuri mīl viens otru, ir dažāda attieksme pret garazinātņi. Viens to mīl, otrs ienīst. Starp abām dvēselēm dzīvo opozīcijas gars. Ja cilvēks var runāt par savas gribas brīvību, tad tas ir tādēļ, ka viņa dvēselē Es-apziņa iet daudz dziļākus ceļus nekā viņa astrālā, virspusējā apziņa, un tad bieži vien ir tā, ka savas dvēseles dziļumos cilvēks ilgojas pēc tā, ko savā virspusējā apziņā ienīst.

Kā mēs varam palīdzēt nomirušam? Lai tas būtu iespējams, mums ir jābūt saistītiem ar viņu garīgi. Tad mēs varam viņam līdzēt, piemēram, klusi lasot priekšā kādu no garazinātniskajiem apcerējumiem vai Eņģeļliju; var, nodibinot ar viņu sirsnīgu saikni, pārdomāt kādu domu virkni, sūtīt viņam pretī augstākajās pasaulēs priekšstatus, imaginācijas. Šādi draudzīgi pakalpojumi vienmēr labi iedarbojas. Priekšā lasīšana iedarbojas labi arī tad, ja cilvēks Zemes dzīvē bija pārāk vienaldzīgs, pārāk slinks, lai iedziļinātos garazinātniskajos jautājumos. Mēs tik tiešām varam atvieglot viņa ciešanas pēc nāves dzīvē arī tad, ja mums nav itin nekādu pierādījumu tam, ka viņš dzīvē ilgojās pēc garazinātnes atziņām. Mēs varam bieži pārdzīvot, ka no fiziskā plāna garīgajās pasaulēs tiek sūtīts daudz svētības, neskatoties uz dziļo aizu, kas pastāv starp dzīvi uz Zemes un dzīvi garīgajā pasaulē.

Daudzi dzīvie varēs sajūst, ka viņi ir intīmi saistīti ar mirušiem, un vienlaicīgi apzināties, ka viņi iedarbojas uz mirušajiem veicinoši. Pirmās dvēseles, ar kurām mums veidojas attiecības pēc nāves, ir tās, ar kurām mēs bijām nodibinājuši attiecības jau uz Zemes; tās nevar būt mums nepazīstamas dvēseles. Dzīve pēc nāves noteiktā ziņā ir tiešs Zemes dzīves turpinājums. Dvēsele ir priekšmetos, kurus tā uztver, tā piepilda tos.

Kamalokas laikā cilvēka ēteriskā forma arvien vairāk un vairāk izplešas tā, ka tās ārējā robeža beidzot aptver Mēness orbītu. Visi cilvēki aizpilda vienu un to pašu telpu, kas ir ietverta Mēness orbītā; viņi nestāv cits citam ceļā kamalokas laikā. Pēc tam mēs kļūstam par Merkūra iedzīvotājiem, kā līdz šim bijām Mēness iedzīvotāji, tad par Venēras, tad par Saules iedzīvotājiem. Tur mums ir darīšana ar paaugstinātu garīgumu; Mēness sfēras zemākā astralitāte ir pārvarēta. Dzīves kvalitāte uz katras planētas ir atkarīga no dvēseles konstitūcijas, kādu cilvēks ir ieguvis uzturēšanās laikā Mēness sfērā. Tie, kuri ir pārņemti ar līdzjūtību, dzīvo citādi nekā egoisti; viņi atveras visai cilvēcei. Īpašas attiecības mēs nodibinām ar tiem, ar kuriem jau bijām kopā Zemes dzīvē. Šo attiecību veids būs atkarīgs no tā, vai mēs esam sagādājuši cits citam mokas vai snieguši mierinājumu. Cilvēks ar vāju moralitāti būs garīgs vientuļnieks, turpretī morāli attīstītais kļūs Merkūra sfērā par sabiedrisku Merkūra iemītnieku.

Nākamajā laika posmā, nokļuvuši Venēras sfērā, mēs izplešamies tik tālu, ka aizpildām telpu līdz pat ārējai Venēras sfēras robežai. Tas, kurš Zemes dzīvē nebija reliģiozi noskaņots, kurš nav uzņēmis neko no mūžīgā, dievišķā, kurš Merkūra sfērā nevarēja nodibināt garīgi dvēseliskas attiecības ar citām cilvēku dvēselēm, tas arī Venēras sfērā būs vientuļnieks. Savukārt tie, kuri Merkūra laikā bija kopā ar līdzīgi noskaņotām būtnēm, savā vidū kopa siltas reliģiskas jūtas, arī uz Venēras būs sabiedriskas būtnes. Ateisti

būs vientuļnieki Venēras laikā, monisti būs spiesti dzīvot pašu dvēseles ieslodzījumā tā, ka viens netiks pie otra. Būt vientuļniekam nozīmē dzīvot ar trulu apziņu, kas neiekļauj sevī citus; būt sabiedriskai būtnei nozīmē dzīvot ar gaišu apziņu, kas var savienoties ar citu būtņu apziņu. Protams, ikviens cilvēks vienmēr paceļas zvaigžņu pasaulē, taču, jo neskaidrāk viņš pārdzīvo kādu reģionu, jo ātrāk nonāk jaunā inkarnācijā. Tā tas ir, piemēram, ar tiem, kuri iepriekšējā eksistencē ir dzīvojuši kā noziedznieki vai idioti. Turpretī jo gaišāka bija apziņa zvaigžņu pasaulē, jo lēnāk dvēsele atgriežas pie inkarnācijas. Tur ārā, kosmosā, cilvēkam jāiegūst pavisam skaidra apziņa, lai varētu izveidot savas nākamās fiziskās smadzenes.

Nākamais stāvoklis ir Saules iedzīvotājs. To cilvēks sasniedz apmēram simts gadus pēc savas nāves. Saules sfērā pastāv iespēja nodibināt noteiktas attiecības ar visiem cilvēkiem. Ja cilvēks uz Zemes ir atvēries Kristus impulsam, tad viņa dvēsele ir atvērta visiem. Kopš norisinājās Golgātas mistērija, mēs varam saistīties ar Kristus impulsu, visvarenāko garīgo spēku. Tas, kurš nav uzņēmis Kristus impulsu, paliek par vientuļnieku arī Saules laikā.

Mums jāpievērš uzmanība vēl kaut kam citam. Kad kāds cilvēks parādās gaišrēģim ar savu auru Mēness laikā, tad var redzēt, ka varenajā ētermiesā ir iezīmēts kodols, kas ir ieslēgts mākonim līdzīgā aurā. Tā ir visur vienādi tumša un paliek tāda arī Merkūra laikā. Venēras laikā vienā šī mākoņa pusē rodas izgaismojums, un, ja mēs tad gaišredzīgi aplūkojam cilvēku, mēs redzam: ja viņš ir bijis morāli attīstīts, reliģiozi noskaņots cilvēks, tad viņš var nodibināt attiecības arī ar augstāko hierarhiju būtnēm. Ja kāds dzīvē bija labs cilvēks, tad pēc nāves Venēras laikā viņš dzīvo garīgā saskarsmē ar augstākām būtnēm; turpretī, ja viņš nebija labs, viņš tās nevar iepazīt, un tādējādi nosoda sevi uz vientuļības mokām un ciešanām.

Pirms Golgātas mistērijas, pirmās Pēcatlantīdas kultūras perioda laikā, gaišrēģis varēja ieraudzīt uz Saules Kristus troni. Tie, kuri dzīvē bija labi, satika Saules plānā Kristus būtņi. Zaratustras laikos, t.i., otrās Pēcatlantiskās kultūras posmā, Kristus jau bija ceļā uz Zemi, un gaišrēģis nevarēja atrast viņu uz Saules. Un kopš Golgātas mistērijas Kristus ir savienojies ar Zemi. Ja cilvēki uz Zemes nav uzņēmuši Kristus impulsu, tad starp nāvi un jaunu piedzimšanu viņi nevar atrast Kristu. Kad cilvēks, kurš ir savienojies ar Kristus impulsu, kļūst par Saules iedzīvotāju, viņš atrodas daudzu faktu priekšā, kurus mēs apzīmējam kā Saules akaša-hroniku. Ja cilvēks uz Zemes nav atradis Kristu, viņš nevar uz Saules lasīt akaša-hroniku. Mēs varam iemācīties lasīt šos „rakstus”, ja esam uz Zemes ar siltu sirdi uzņēmuši Golgātas mistērijas būtību; tad mēs iemācāmies Saules sfērā lasīt par to, ko Kristus kopš miljoniem gadu ir veicis uz Saules. Pašreiz mēs esam pietiekami stipri, lai kļūtu par Saules iedzīvotājiem. Vēlāk mēs tiekam uz Marsa, tad uz Jupitera un Saturna, tad nokļūstam nekustīgo zvaigžņu pasaulē. Atpakaļceļā mūsu ētermiesa kļūst arvien mazāka un mazāka, kamēr samazinās tiktāl, ka mēs atkal varam iemiesoties kādā jaunā cilvēkdīgļī.

Līdz pat Saules laikam mūs vada Kristus. Pēc tam mums ir vajadzīgs cits vadonis, kura uzdevums ir vest mūs tālāk, ārā – Kosmosā. Tagad mums blakus nostājas Lucifers. Ja mēs pakļaujamies viņam uz Zemes, tad tas ir slikti, toties, ja mums uz Zemes ir bijusi pareiza attieksme pret Kristus impulsu, tad uz Saules mēs esam pietiekami stipri, lai sekotu Luciferam, nebūdami no viņa puses apdraudēti. Turpmāk viņš rūpējas par mūsu dvēseles iekšējo virzību, kā Kristus ir rūpējies par mūsu augšupeju šaipus Saules. Ja mēs esam apguvuši Kristus impulsu uz Zemes, tad ceļā uz Sauli Kristus ir mūsu dvēseles glabātājs. Ārpus Saules Lucifers ir vadonis kosmiskajā visumā; Saules jomā viņš ir kārdinātājs.

Ja mēs sasniedzam Saules jomu apbruņoti ar Kristus impulsu, tad Kristus un Lucifers vada mūs kā brāļi. Cik atšķirīgi tomēr jāuztver ir tie paši vārdi, kad tos izrunā Kristus un Lucifers! Kas par brīnišķīgu vadmotīvu ir Kristus vārdi: “Jūsos dzīvo dievišķā dzirksts, jūs esat dievi!” Un kas tas ir par kārdinājumu, ja tie paši vārdi skan no Lucifera mutes: “Jūs būsiet kā dievi.” Tie ir divi vienādi teicieni, taču tik ārkārtīgi pretēji! Šeit viss ir atkarīgs no cilvēka pozīcijas: vai viņš ir Kristus vai Lucifera pusē.

Garazinātne sniedz mums pasaules izpratnes iespēju. Kamēr mēs esam fiziskajā ķermenī, mums ir jāapgūst dažādas zināšanas. Ar garazinātnes palīdzību mums uz Zemes jāiegūst izpratne par Kristu un Luciferu, citādi mēs nevarēsim pēc nāves apzināti ieiet izplatījumā.

Tagad uz Zemes sākas laiks, kad cilvēkiem jāprot atšķirt - Kristus vai Lucifers čukst pēc nāves mūsu dvēselē savus vārdus. Mums jāiemācās dzīvē starp nāvi un jaunu piedzimšanu pareizi saprast Kristu, lai pēc Saules sfērā pavadītā laika nebūtu jāklejo cauri kosmosam miegainas apziņas stāvoklī.

Garazinātnei jāiegūst nozīme arī attiecībā uz dzīves sākumiem. Arvien vairāk un vairāk atklāsies, kādus dzīvības spēkus starp nāvi un jaunu piedzimšanu var gūt tie, kuri dzīves laikā būs apguvuši garazinātnes sniegtās patiesības. Citādi cilvēki piedzims ar sažuvušiem ķermeņiem, jo viņi, noraidot garazinātni, nav sagatavojušies smelties spēkus no kosmosa. Cilvēkiem ir jāsaprot garazinātne jau Zemes attīstības labad vien! Zināšanas par to, ka pirms šīs dzīves viņš ir bijis garīgajā pasaulē, padarīs cilvēku laimīgu, un viņš to uzzinās, kad atklās sev garazinātni. Tikai tad, ja es zinu, ka "zvaigžņotās debesis ir virs manis, savukārt morālais likums ir manī iekšā", pasaule top priekš manis patiesi liela. Cilvēks saka sev: "To, kas ir mana iekšējā dzīve, es esmu uzņēmis sevī, uzturoties zvaigžņu pasaulē; tas, ko es kādreiz pārdzīvoju kosmosā, tagad uzspīd manā dvēselē. Manā dvēselē ir sliktas dziņas tādēļ, ka es, dzīvojot starp zvaigznēm, neesmu mēģinājis uzņemt to spēkus un Kristus gara spēkus." Mums ir jāiemācās saradoties ar makrokosmosu. Pašlaik cilvēkam ir tikai vāja nojausma par to, kas ar viņu notiek starp nāvi un jaunu piedzimšanu.

Viņš jūt: Zemes esamībā es dzīvoju savā dvēselē un slēpju savā garā zvaigžņoto debesu spēkus. Ja cilvēks meditatīvi pareizi pārdzīvo šo teikumu kā priekšstatu, tas kļūs viņā par spēku, kam ir ārkārtīgi liela nozīme.

R.Steiner „Der gestirnte Himmel über mir – das moralische Gesetz in mir“, Notizen aus dem Vortrag in St.Gallen 19.12.1912; aus GA 130